

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po

10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Kokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Stranke v državnem zboru nemškem.

Viharji volitev za novi nemški državni zbor se niso še polegili, kako so se zadnje ožje volitve izmej obilice ožjih volitev — bilo jih izmej 397 samo 95! — dovršile, utegne komaj že znano biti, a že danes, v sredo popoludne se odpre „beli dvor“ v Berolinu, da vsprijeme nove poslance nemškega prebivalstva, da se v njem prične delovanje novega državnega zbora. Umetno je torej danes vprašanje: po kakšnih rokah bodo prihodnja tri leta hodile nemške zakonodavne stvari, katera stranka ali katere stranke vkupe bodo odslej dajale smer politiki nemškega parlamenta, s kratka: kaj sestava novega tega parlamenta pomenja, kaj li obeta?

Imenujmo najprej imena strank v novem državnem zboru nemškem in skusimo določiti njihovo moč! Le-ta imena so; Centrum nad 100 glasov, konservativci nad 80 glasov, nemški svobodnjaki okolo 60, narodni liberalci 48 glasov, svobodni konservativci okolo 20, socijalni demokratje okolo 24, Poljaki 18, Elzabanje 14 glasov, Velfi 8, narodna stranka 4 glase in jeden Danec.

Kako je bilo s temi strankami v zadnjem obdobju nemškega parlamenta? Volitve z leta 1881. za nemško vlado in za državnika-voditelja niso pomile zmsge. Vender pa je državni kancelar svoji politiki tudi s tem državnim zborom na jedno ali drugo stran pomagal na noge, ker je bila v državnem zboru neznatna klerikalno-konservativna večina, ki si je mnoge vladne zahteve dala narekovati. Seveda pa v tej parlamentarni situaciji ni gospodaril knez Bismark, nego gospodaril je voditelj centruma, dr. Windthorst. Le-ta je mogel nabrati večino proti vladni in to je tudi večkrat storil. To pa se želenemu kancelarju ni prijetno zdelo. On ne stripi, da bi vrla bila zavisna od jedne stranke, kako mu je torej moralno biti zoperno, da je bil zavisen od stranke, ki je hotela njega voditi v marsikaterem oziru in ki se je strogo ravnala po načelu; „do, ut des!“

Državni kancelar je teško iskal prilike, ki bi ga rešila iz te zadrege. Ko pa je prišla, pozdravil jo je z veseljem in pridno se je z njo okoristil. Ta rešitev je prišla tisti dan ko so se nacionalni li-

beralci v Heidelbergu preobrnili, potrdili socijalno in davno političko nemške vlade, ter ukrenili, da bodo kancelarja osvobodili od okovov klerikalno-konservativne koalicije. Le-to pa se je dalo dognati le tako, da se je liberalno klerikalna večna razdroščila to se pravi, da se je Windthorst izvila opozicija iz rok, potem pa, da so liberalni in konservativni elementje stopili vkupe in centrum pripravili ob njegovo vrednost in ceno.

Da se je to dovrševalo, pomagala je nacionalnim liberalcem vlada, kolikor je le mogla. Vender pa je bila previdna dovolj, da se ni hotela centru zameriti, ker utegnil bi se manever pokaziti in knez Bismark bi moral še nadalje tri leta orati s klerikalno-konservativno večino. Zato in pa, ker sploh ne bi veliko zdalo, bila je vlada v volitvenem gibanju za centrum neutralna. Samo po sebi pa je umevno, da ni hotela slabiti konservativcev, ki so bili v črteži njeni zavezniki.

Vsi torej, nacionalni liberalci, konservativci in vrla obrnili so se na levo, proti opoziciji. Napad pa se jim ni posrečil, zato ne, ker je vmes prišla taktika centruma in se je za hrbotom bližalo socijalno demokratstvo.

Windthorst je takoj spoznal, da se bliža nevarnost njegovemu dosedajojuemu parlamentarnemu vplivu. Zato je od Visle pa do Rene dal naznani parolo, da je treba na levo, da je prekrižiti pota srednji stranki in tako preprečiti združenje nacionalnih liberalcev s konservativci v parlamentarno večino. Pri tem je centrum podpiral konservative proti liberalnim kandidatom, tako si je konservative delal za svoje dolžnike, liberalcem pa je kvaro napravljal. Toda, kjer je šlo za kandidata nacionalno-liberalnega proti liberalcu levitarju, tedaj je centrum priskočil levici na pomoč, seveda ne iz ljubezni k njej, nego zavoljo političnega stanja, da se pobija srednja ali „miš-maš“-stranka in da se obrani večina klerikalno-opozicionalna.

Kakšen parlamentaren položaj pa je dozorel vsled teh volitvenih taktik? Konservative so si toliko pridobili, da morejo sedaj s centrom delati lepo, gotovo večno. Levica ima sicer manje glasov, a vender še zmirom dosta, da združena s centrom more upirati se vladni politiki. Večine, srednje stranke

pa nikjer ni. Nacionalni liberalci so se dali zlorabititi za tuje črteže, odcepili so se bili od svoje stranke in ostale so pobijali hujše nego konservativci, a ni jim bilo do tega, da bi Bismarka prisilili tako do druge politike, kar bi bil lahko storil liberalizem, združeno stopajoč proti konservativcem, nego Heidelberganje so se dali le, kakor smo dejali, zlorabititi za tuje črteže. Zgodilo pa se jim je tako, kakor vsem, ki se odcepiljajo od starih programov osobnim inspiracijam za ljubo! Nacionalni liberalci so konservativcem pomagali lovit mandate, a njim samim se je lov tako izplaval, da ni imena vredno. Windthorst im danes več moči, kakor jo je imel, nacionalni liberalizem pa bode odslej manj imel govoriti o situaciji, nego poprej, za vladno večino ga ne potrebujejo, za opozicijo ga je premalo; pomagati ne more, a zahtevati tudi ne nujesar. Igro so torej tudi tukaj izgubili tisti, ki čas in moč, svoje stare nazore in programe zametajo za srednje stranke. Kdo da bode odslej v nemškem parlamentu svojo zmago uporabljaj, je že sedaj jasno. Q.

Sodnijska obravnava, zanimiva za Slovence.

V Gorici 16. novembra.

V Gorici ima lahonska stranka dva časnika, jednega v bolj civilni, drugega pa v razcapani obleki, ki vsak po svoje številko za številko bolj ali manj odkrito ščuvata proti Slovencem. Vsled tega pravega miru tukaj nikdar ne uživamo; vendar pa zadnjih par mesecev lahonska vročekrvnost ni imela posebne snovi proti nam, razun večjih ali manjših laži. Prošli teden pa je posebno radovednost iste laške stranke dobila mnogo hrane, da se zdaj od petka sem napuh v njej z navadno predzrnostjo povzdigne — proti nam. C. kr. okrožna sodnija v Gorici imela je namreč 11. in 13. t. m. opraviti s preso evanjem dejanj, ki so v tesni zvezi s preloženo slavnostjo blagosloviljenja zastave bralnega in podpornega slovenskega društva v Gorici.

Državno pravdništvo v Gorici je bilo uložilo tožbo, da sta dva Goričana, Anton Fitz, štacunar, in neki Evgen Makuc, stopila v dogovor in zvezo, z namenom, da bi poslednji za plačilo in na zaukaz

— Odlično, ti ljudje so vsi izvrstni delavci. Čim bolj jih poznaš, tem rajši jih imaš.

— Da, rekla sem, — predno ste vi prišli, gledala sem z vrta, kako delajo, in težko mi je bilo, da se tako trudijo, v tem ko je meni tako dobro, da . . .

— Ne ponašajte se s takimi čuvstvi, rekel je najedenkrat resno, pa prijazno me pogledal v oči: — to je sveto. Varuj nas Bog igrati se s takimi mislimi.

Rastlinjak je bil zaprt, vrtarja pa nobenega ni bilo, (on je bil poslat vse na delo.) Sonija je tekla po ključ, pa on je ni čakal, splezal je gori po zidu, privzdignil mrežo in skočil na drugo stran.

— Ako hočete? zaslila se je od tam njegov glas, — dajte krožnik.

— Ne, jaz jih tudi sama hočem trgati, pojdem po ključ, rekla sem, — Sonija ga ne najde . . .

Pa baš sedaj bi bila rada videla, kaj on tam dela, kako ogleduje okrog, se giblje, ko misli, da ga nikdo ne vidi. Morda ga pa tedaj le za trenutek nesem marala spustiti izpred očij. Po prstih sem tekla po travi na drugo stran rastlinjaka, kjer je bil zid nižji, stopila sem na prazno povezno kad, in zid me je sedaj segel samo do prsi in jaz sem

LISTEK.

Rodbinska sreča.

(Roman grofa L. N. Tolstega, poslovenil I. P.)

Prvi del.

III.

(Dalje.)

— Nu, na zdravje, mlada vijolica, kako se imate? dobro? rekel je taho, ko je prišel k meni in prikel me za roko . . . Jaz prav dobro, odgovoril je na jednak moje vprašanje, — zdi se mi, da sem še le trinajst let star, igral bi s konjičkom in plezal po drevesih.

— V divjem veselji? rekla sem in pogledala mu v smehljajoče oči, in čutila sem, da je ta divji smeh veljal meni.

— Da, odgovoril je on, pomignil z jednim očesom in zadržaval smeh. — No, zakaj pa bijeti Katarino Karlovno po nosu?

Ker sem njega gledala in dalje mahala z vejico, zbilna sem bila robec s Katije, ne da bila zapazila in gladila jo po nosu z listjem. Zasmejala sem se.

— In ona bode še rekla, da ni spala, rekla

sem tibo, kakor se bi bala prebuditi Katijo; v resnici pa ne zato, temveč zdelo se mi je prijetno z njim tihov govoriti.

Zagibal je z ustni, oponašajoč me, češ da sem govorila tako taho, da ni bilo moč slišati. Ko je zaledal krožnik s črešnjami, zgrabil ga je skrivaj in šel je k Soniji pod lipu ter usel se na njeno punčico. Sonija se je z začetka razsrdila nad njim, pa kmalu jo je pomiril, priredil igro, v katerej je on z njim moral za stavbo črešnje jesti.

— Ali hočete, da jih velim še prineseti, rekla sem, — ali pa sami pojdim po nje.

Vzel je krožnik, posadil nanj punčice in mi trije šli smo k rastlinjaku. Sonija je tekla za nama, rukala ga za suknjo, da bi jej dal punčice. Dal jih jej je in obrnil se k meni.

— Nu, mari neste vijolica, rekel je taho, če tudi se ni imel bati, koga prebuditi, — ko sem prišel k vam po vsem tem prahu, vročini in trudu, dišalo je liki vijolica, pa ne ona mamlivo dišeča, temveč ona ponižna, katera diši nad tajajočim se snegom v pomladanski travi.

— Nu, ali je dobro z gospodarstvom? vprašala sem ga, da bi skrila veseli nemir, katerega so vzbu dile te besede.

Rudolfove srečke 10 gld. 18 gld. 25 kr.
Akcie anglo-avstr. banke 120 105 50
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v. 212 50

Zahvala.

Vsem onim, ki so nepozabljivemu očetu, oziroma soprogu

ADOLFU STAMPFL-u
zadnjo čast skazali, izreka svojo iskreno zahvalo
(747) žalujoča rodbina.

Akviziterja

za Kranjsko in Spodnje Štajersko takoj vsprejme v službo pod ugodnimi pogoji in proti stalni plači renomirana zavarovalnica za egen in za življenje. Poudbe pod naslovom: „**Potovalni zastopnik**, Ljubljana, poste restante.“ (748-1)

Pijanstvo v vseh stadijih ozdravi po desetletnej praksi reeleno in vestno, tudi ne da bi dotični prej vedel, z jamstvom **TH. KONETZKY**, Berlin, Brunnenstrasse 53, izumitev radikalnega zdravljenja in specijalist za trpeče za pijanstvom. Uradno poverjena zahvalna pisma, ki potrjujejo upliv tega nedosegljivega sredstva nasproti sredstvom raznih ponarejalcev, zastonj. (686-4)

Tako prežene
vse merčese.

— Za uspeh se jamči —

BLATTOLYTH,

jedino sredstvo, s katerim se preženči šurki, preščiki, hrošči, mravje itd., do sedaj neprsegljivega upliva. 1 pušča 50 kr., pat. razprševalce 50 kr.

NECROLIN, zoper stenice, bolhe in mle

1 steklenica 50 kr. — **MUROLYTH**, sredstvo za zatiranje podgan in mišij. Ni strup in umori samo podgane in miši. 1 pušča 50 kr. V količinah pod 1 gld. se ne razpoljilja. Dobiva se skoro v vseh lekarnah in prodajalnicah.

Glavna zalog za razpoljiljanje: (714-2)

E. SOXHLET v Retzu (Spodnja Avstrija).

Vinska dražba

pri

Veliki Nedelji.

Dne 26. novembra t. l. proda se po dražbi **230 hektolitrov** pozno branega graščinskega in samostanskega

vinskega mošta

lastnega pridelka v graščinskih kletih pri **Veliki Nedelji na Spodnjem Štajerskem** pri jednako imenovanej železniškej postaji deloma v sodih, deloma brez njih, na štrtine proti gotovemu plačilu.

Tudi se bo prodalo več **vina 1881.** leta tudi lastnega pridelka.

Dražba se začne po prihodu osebnega vlaka ob **11. uri dopoludne**.

Oskrbništvo komende nemškega vitežkega reda,
v Veliki Nedelji, 16. novembra 1884.

Jan. Kimmel.

(743-1)

Mejnarodna linija. v Trstu v Novi-Jork naravnost.

Velički prvorazredni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA. Parnik „**Surrey**“, 4200 ton, okolo 30. dne novembra. Kajuta za potnike **200 gold.** — Vmesni krov **60 gold.** Potniki naj se obrnejo na (697-13)

J. TERKULE,
generalnega pasažnega agenta,

Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu. Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglaven**, generalnega agenta v Trstu.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliči smatrati kot ponarejeno.

Cvet zoper trganje po dr. Maliči

je odločeno najboljše zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živeih, oteklini, otrple ude in krite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.; pravega prodaje samo lekarja „pri samorogu“ JUL. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Zahvala.

Gospodu JUL. pl. TRNKOCZY-ju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinskej bolezni na nogi silno trpeli in razna domaća zdravila brezvsečno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in že več dñih neso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vas dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čenovit vsehl, da so se po kratkem rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim preprčanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakoj bolezni priporočam. — Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrenejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Franz Jug,
posestnik v Šmariji p. Celji. (702-3)

Naročila z dežele izvrši se takoj

v lekarni „pri samorogu“

JUL. pl. TRNKOCZY-ja
na Mestnem trgu v Ljubljani.

Tuji:
dne 17. novembra.
Pri **Sloveni**: Habiger
Janker z Dunaja. — Jorek
z Javorja. — Dollar is
Kriškega. — Schwarz, Mi.
ler z Dunaja. — Smokvina iz
Trsta. — Braun z Dunaja.
— pl. Langer iz Celovca.
— Schnettz iz Trsta. —
Knauss iz Grada.

VIZITNICE
v elegantnej obliki priporoča po ceni
„Narodna Tiskarna“
v Ljubljani.

Boljši od vseh podobnih izdelkov, němajo te pastilje nič škodljivega v sebi; najuspešneje se rabijo zoper bolezni v organih spodnjega dela telesa, prehajalno mrzlico, bolezni na koži, in možnih in ženskih bolezni; čistijo kri in lekno odpravljajo blato. Ni ga zdravila, ki bi bilo boljše in pri tem popolnem neškodljivo zoper

telesno zapretje,

gotovi vir vseh boleznj. Ker so posladkorjene, uživajo jih radi tudi otroci. Te pile so odlikovane z jasnim pismom dvornega svetnika Pitha.

Jedna škatljica s 15 pilami velja 15 kr. — Zavitek, osem škatljic skupaj, 190 pit, velja samo 1 gld. a. v. (610-3)

Svarjenje! Vsake škatljice, ki nima firm: Apotheke zum heiligen Leopold in na zadnjej strani nase varstvene znamke, je ponarejena, ter svarimo, naj se ne kupuje.

Pasiti se mora dobro, da kdo ne dobí slabege, neuplivnega ali celo škodljivega izdelka. Vsakdo naj izrečno zahteva Neusteinovih Elizabetih pil, te imajo na zavitku ter navodilu za rabe poleg stajeti podpis.

Glavna zalog na Dunaji: Apotheke „zum heiligen Leopold“ des Ph. Neustein, Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse. Za 1 gld. 15 kr. pošljemo franko jeden zavitek.

VELIKA DENARNA LITERIJA.

500000 mark

kot največji dobitek v najsrečnem slučaju ponuja velika od Hamburške države zajamčena denarna loterija.

Specijelno pa:

1 prem. à mark	300000
1 dobit. à mark	200000
2 dobit. à mark	100000
1 dobit. à mark	90000
1 dobit. à mark	80000
2 dobit. à mark	70000
1 dobit. à mark	60000
2 dobit. à mark	50000
1 dobit. à mark	30000
5 dobit. à mark	20000
3 dobit. à mark	15000
26 dobit. à mark	10000
56 dobit. à mark	5000
106 dobit. à mark	3000
253 dobit. à mark	2000
6 dobit. à mark	1500
515 dobit. à mark	1000
1036 dobit. à mark	500
29020 dobit. à mark	145
19463 dobit. à mark	200, 150,
124, 100, 94, 67, 40, 20	

9,290.100 mark.

Zaradi mnogih velikih dobitkov, kateri se bodo izžreballi, kakor tudi zaradi največje mogoče garantije za izplačanje dobitkov, je ta loterija tako priljubljena. To vodi po določbah načrta posebna za to nastavljenha generalna direkcija in vse podjetje nadzoruje država.

Posebna prednost te denarne loterije je, da se vseh 50.500 dobitkov že v malo mesecih in sicer v sedmih razredih gotovo izžreba.

Glavni dobitek prvega razreda znaša 50.000 mark, poraste v drugem razredu na 60.000, v tretjem na 70.000, v četrtem na 80.000, v petem na 90.000, v šestem na 100.000, v sedmeh pa eventuelno na 500.000, specijelno pa na 300.000, 200.000 mark itd.

Prodaja originalnih sreček te denarne loterije je izročena obema podpisanim trgovskim hišama in vsak, kdo jih hoče kupiti, naj se neposredno na njem obrne.

Častiti naročevalci se prosijo naročiti pridejati dotične zneske v avstrijskih bankovcih ali poštnih markah. Tudi se denar lahko pošlje po poštnem nakaznici, na željo se naročitve izvršiti tudi proti poštnemu povzetju.

Za žrebanje prvega razreda velja

1 cela originalna srečka av. v. gld. 3.50.

1 polovica originalne srečke av. v. gld. 1.75.

1 četrtina originalne srečke av. v. gld. —90.

Vsek dobit originalno srečko z državnim grbom v roke in ob jednem uradni načrt žrebanja, iz katerega se razvidi natančne razdelitev dobitkov, čas žrebanja, uloge različnih razredov. Tako po žrebanju dobi vsak udeleženec uradno, z utisnjenim državnim grbom listo dobitkov, katera razločno navaja številke, ki so zadele. Do bitki se točno po načrtu izplačajo pod državnim jamstvom. Ko bi kakemu kupcu srečko proti pričakovanju ne ugajal načrt žrebanja, pripravljeni smo ne ugajajoče srečke pred žrebanjem nazaj vzeti in dočišči vso povrniti. Na željo se uradni načrt žrebanja naprej zastonj pošljajo na ogled. Ker pričakujemo k temu novemu žrebanju mnogobrojnih naročil, tedaj prosimo, da nam bo mogoče vsa naročila skrbno izvršiti, ta ista kolikor mogoče hitro, vsekakor pa pred

1. decembrom 1884

dopoljati direktno na jednega podpisanih glavnih loterijskih bureau.

M. STEIN, VALENTIN & C.,
Steinweg 5, Königstraße 36—38,
HAMBURG.

Vsek ima pri nas to prednost, da dobi originalne srečke neposredno brez vsacega posredovanja manjših prodajalcev, potem dobi ne le v najkrajšem času po strečkanju, ne da bi zahteval, uradno listino o dobitkih dospelano, temveč tudi originalne srečke vselej po načrtu določenih cenah brez vsacega pribitka.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvoli frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Stranke v državnem zboru nemškem.

Viharji volitev za novi nemški državni zbor se neso še polegli, kako so se zadnje ožje volitve izmej oblice ožjih volitev — bilo jih izmej 397 samo 95! — dovršile, utegne komaj že znano biti, a že danes, v sredo popoludne se odpre „beli dvor“ v Berlino, da vsprejme nove poslanke nemškega prebivalstva, da se v njem prične delovanje novega državnega zobra. Umestno je torej danes vprašanje: po kakšnih rokah bodo prihodnja tri leta hodile nemške zkonodavne stvari, katera stranka ali katere stranke vkupe bodo odslej dajale smer politiki nemškega parlamenta, s kratka: kaj sestava novega tega parlamenta pomenja, kaj-li obeta?

Imenujmo najprej imena strank v novem državnem zboru nemškem in skusimo določiti njihovo moč! Le-ta imena so; Centrum nad 100 glasov, konzervativci nad 80 glasov, nemški svobodnjaki okolo 60, narodni liberalci 48 glasov, svobodni konzervativci okolo 20, socijalni demokratje okolo 24, Poljaki 18, Elzabanje 14 glasov, Velfi 8, narodna stranka 4 glase in jeden Danec.

Kako je bilo s temi strankami v zadnjem obdobju nemškega parlamenta? Volitve z leta 1881. za nemško vlado in za državnika-voditelja niso pomile zmagre. Vender pa je državni kancelar svoji politiki tudi s tem državnim zborom na jedno ali drugo stran pomagal na noge, ker je bila v državnem zboru neznatna klerikalno-konservativna večina, ki si je mnoge vladne zahteve dala narekovati. Seveda pa v tej parlamentarni situaciji ni gospodaril knez Bismark, nego gospodaril je voditelj centruma, dr. Windthorst. Le-ta je mogel nabratiti večino proti vladni in to je tudi večkrat storil. To pa se železnemu kancelarju ni prijetno zdelo. On ne strpi, da bi vlašča bila zavisna od jedne stranke, kako mu je torej moralno biti zopereno, da je bil zavisen od stranke, ki je hotela njega voditi v marsikaterem oziru in ki se je strogo ravnala po načelu; „do ut des!“

Državni kancelar je teško iskal prilike, ki bi ga rešila iz te zadrege. Ko pa je prišla, pozdravil jo je z veseljem in pridno se je z njo okoristil. Ta rešitev je prišla tisti dan ko so se nacionalni li-

beralci v Heidelbergu preobrnili, potrdili socijalno in davno političko nemške vlade, ter ukenili, da bodo kancelarja osvobodili od okovov klerikalno-konservativne koalicije. Lesto pa se je dalo dognati le tako, da se je liberalno klerikalna večna razdroščela to se pravi, da se je Windthorst izvila opozicija iz rok, potem pa, da so liberalni in konservativni elementje stopili vkupe in centrum pripravili ob njegovo vrednost in ceno.

Da se je to dovrševalo, pomagala je nacionalnim liberalcem vlada, kolikor je le mogla. Vender pa je bila previdna dovolj, da se ni hotela centru zameriti, ker utegnil bi se manever pokaziti in knez Bismark bi moral še nadalje tri leta orati s klerikalno-konservativno večino. Zato in pa, ker sploh ne bi veliko zdalo, bila je vlada v volitvenem gibanju za centrum neutralna. Samo po sebi pa je umetno, da ni hotela slabiti konservativcev, ki so bili v črteži njeni zavezniki.

Vsi torej, nacionalni liberalci, konservativci in vlada obrnili so se na levo, proti opoziciji. Napad pa se jim ni posrečil, zato ne, ker je vmes prišla takška centruma in se je za hrbotom bližalo socijalno demokratstvo.

Windthorst je takoj spoznal, da se bliža nevarnost njegovemu dosedanjemu parlamentarnemu vplivu. Zato je od Visle pa do Rene dal naznani parolo, da je treba na levo, da je prekrižiti pota srednji stranki in tako preprečiti združenje nacionalnih liberalcev s konservativci v parlamentarno večino. Pri tem je centrum podpiral konservativce proti liberalnim kandidatom, tako si je konservativce delal za svoje dolžnike, liberalcem pa je kvaro napravil. Toda, kjer je šlo za kandidata nacionalno-liberalnega proti liberalcu levičarju, tedaj je centrum prisločil levici na pomoč, seveda ne iz ljubezai k njej, nego zavoljo političnega stanja, da se pobija srednja ali „miš-maš“ stranka in da se obrani večina klerikalno-opozicionalna.

Kakšen parlamentaren položaj pa je dozorel vsled teh volitvenih taktik? Konservativci so si toliko pridobili, da morejo sedaj s centrom delati lepo, gotovo večno. Levica ima sicer manje glasov, a vender še zmirom doste, da združena s centrom more upirati se vladni politiki. Večine, srednje stranke

pa nikjer ni. Nacionalni liberalci so se dali zlorabititi za tuje črteže, odcepili so se bili od svoje stranke in ostale so pobijali hujše nego konzervativci, a ni jim bilo do tega, da bi Bismarka prisilili tako do druge politike, kar bi bil lahko storil liberalizem, združeno stopajoč proti konzervativcem, nego Heidelberganje so se dali le, kolikor smo dejali, zlorabititi za tuje črteže. Zgodilo pa se jim je tako, kolikor vsem, ki se odcepilajo od starih programov osobnim inspiracijam za ljubo! Nacionalni liberalci so konzervativcem pomagali lovit mandate, a njim samim se je lov tako izplaval, da ni imena vredno. Windthorst ima danes več moči, kolikor jo je imel, nacionalni liberalizem pa bode odslej manj imel govoriti o situaciji, nego poprej, za vladno večino ga ne potrebujejo, za opozicijo ga je premalo; pomagati ne more, a zahtevati tudi ne nicesar. Igrajo se torej tudi tukaj izgubili tisti, ki čas in moč, svoje stare nazore in programe zametajo za srednje stranke. Kdo da bode odslej v nemškem parlamentu svojo zmago uporabljaj, je že sedaj jasno.

Q.
Sodnijska obravnavna, zanimiva za Slovence.

V Gorici 16. novembra.

V Gorici ima lahonska stranka dva časnika, jednega v bolj civilni, drugega pa v razcapani oblike, ki vsak po svoje številko za številko bolj ali manj odkrito ščuvata proti Slovencem. Vsled tega pravega miru tukaj nikdar ne uživamo; vendar pa zadnjih par mesecev lahonska vročekrvnost ni imela posebne snovi proti nam, razun včetjih ali manjših laži. Prošli teden pa je sosebno radovednost iste laške stranke dobila mnogo hrane, da se zdaj od petka sem napuh v njej z navadno predzrnostjo povzdigne — proti nam. C. kr. okrožna sodnija v Gorici imela je namreč 11. in 13. t. m. opraviti s presoverjanjem dejanj, ki so v tesni zvezi s preloženo slavnostjo blagoslovilja zastave bralnega in podpornega slovenskega društva v Gorici.

Državno pravdništvo v Gorici je bilo uložilo tožbo, da sta dva Goričana, Anton Fitz, štacunar, in neki Evgen Makuc, stopila v dogovor in zvezo, z namenom, da bi poslednji za plačilo in na začakaz

LISTEK.

Rodbinska sreča.

(Roman grofa L. N. Tolstega, poslovenil I. P.)

Prvi del.

III.

(Dalje.)

— Nu, na zdravje, mlada vijolica, kako se imate? dobro? rekel je taho, ko je prišel k meni in prikel me za roko . . . Jaz prav dobro, odgovoril je na jednak moje vprašanje, — zdi se mi, da sem se le trinajst let star, igral bi s konjičkom in plezal po drevesih.

— V divjem veselji? rekla sem in pogledala mu v smehljajoče oči, in čutila sem, da je ta divji smeh veljal meni.

— Da, odgovoril je on, pomignil z jednim očesom in zadržaval smeh. — No, zakaj pa bijeti Katarino Karlovno po nosu?

Ker sem njega gledala in dalje mahala z vejico, zbilna sem bila robec s Katije, ne da bila zapazila in gladila jo po nosu z listjem. Zasmejala sem se.

— In ona bude še rekla, da ni spala, rekla

sem taho, kakor se bi bala prebuditi Katijo; v resnici pa ne zato, temveč zdelo se mi je prijetno z njim taho govoriti.

Zagibal je z ustni, oponašajoč me, češ da sem govorila tako taho, da ni bilo moč slišati. Ko je zaledal krožnik s črešnjami, zgrabil ga je skrivaj in šel je k Soniji pod lipo ter usel se na njeno punčico. Sonija se je z začetka razsrnila nad njim, pa kmalu jo je pomiril, priredil igro, v katerej je on z njo moral za stavno črešnje jesti.

— Ali hočete, da jih velim še prinesti, rekla sem, — ali pa sami pojdimo po nje.

Vzel je krožnik, posadil nanj punčice in mi trije šli smo k rastlinjaku. Sonija je tekla za nama, rukala ga za suknjo, da bi jej dal punčice. Dal jih je in obrnil se k meni.

— Nu, mari neste vijolica, rekel je taho, če tudi se ni imel bat, koga prebuditi, — ko sem prišel k vam po vsem tem prahu, vročini in trudu, dišalo je liki vijolica, pa ne ona mamlivo dišeča, temveč ona ponižna, katera diši nad tajajočim se snegom v pomladanski travni.

— Nu, ali je dobro z gospodarstvom? vprašala sem ga, da bi skrila veseli nemir, katerega so vzbudile te besede.

— Odlično, ti ljudje so vsi izvrstni delavci. Čim bolj jih poznaš, tem rajši jih imaš.

— Da, rekla sem, — predno ste vi prišli, gledala sem z vrta, kako delajo, in težko mi je bilo, da se tako trudijo, v tem ko je meni tako dobro, da . . .

— Ne ponašajte se s takimi čuvstvi, rekel je najedenkrat resno, pa prijazno me pogledal v oči: — to je sveto. Varuj nas Bog igrati se s takimi mislimi.

Rastlinjak je bil zaprt, vrtarja pa nobenega ni bilo, (on je bil poslal vse na delo.) Sonija je tekla po ključ, pa on je ni čakal, splezal je gori po zidu, privzdignil mrežo in skočil na drugo stran.

— Ako hočete? zaslišal se je od tam njegov glas, — dajte krožnik.

— Ne, jaz jih tudi sama hočem trgati, pojdem po ključ, rekla sem, — Sonija ga ne najde . . .

Pa baš sedaj bi bila rada videla, kaj on tam dela, kako ogleduje okrog, se giblje, ko misli, da ga nikdo ne vidi. Morda ga pa tedaj le za trenutek nesem marala spustiti izpred očij. Po prstih sem tekla po travni na drugo stran rastlinjaka, kjer je bil zid nižji, stopila sem na prazno povezno kad, in zid me je sedaj segel samo do prsi in jaz sem

Fitzov pomagal izvršiti načrt. Omenjena slavnost se je imela vršiti v nedeljo 6. julija t. l., Makuc pa bi bil imel najeti ljudi svoje vrste, katere bi bil najprej opil, da bi potem udrli mej tisoče pri slovensnosti zbranih Slovencev, ter da bi kričali: „Eviva Gorizie italiana, m... a agli Sloveni“, in ko bi se kdaj izmej Slovencev na tako razdaljivo vpitje oglasil, da bi ista sodrža udarila s pestmi na Slovence. S takimi naklepi, pravi drž. pravdinstvo, sta imenovana zatoženca zakrivila zločin zarotnikov, ker sta skušala izvršiti dejanje zapeljavanja po §§ 9, 87 v zmislu §. 88 k. zakona.

Oba zatoženca sta bila že v preiskavah, Fitz trikrat zarad nasprotja z javnimi naredbami, Makuc pa je bil že večkrat kaznovan zarad tativne itd.

Glede na razsodbo c. kr. okr. sodnijev opomnim, da je državni pravnik osnoval tožbo proti Fitzu in Makucu kot jedni jednoti, ki je hotela drugo zapeljati, in ni nikjer govorila, da naj bi se Fitz kaznoval kakor zapeljivec Makučev. To je sino važno, ker se meni zdi, da v tem tiči jedino pravi povod in razlog pritožbe ničnosti, katero je državni pravnik učil proti sodnijski razsodbi.

Makuc so bili 6. jul., tedaj na dan nameravane slavnosti zaprli. Fitz je moral priznati pri sodnijski obravnavi, da pozna Makuča, kateremu je večkrat dal kaj denarja in tudi 6. julija t. l. vsaj do 70 kr. Makuc je moral potrditi, da je vsaj 80 kr. od Fitza istega dne prejel. Priče pa so dokazale, da je Fitz večkrat Makucu iste dni pred slavnostjo denarja dajal, in da je Makuc v resnici na naročbo Fitzovo skušal krčmarja pridobiti, ki bi bil za Fitzov denar na dan slavnosti najeti družali potočil za 300 litrov vina z namenom, da bi šla ta upijanjena družba z navedenimi besedami in oziroma s pestmi motit Slovence, zbrane pri izvrševanju slavnostnega programa. Priče so dokazale, da se je Makuc več osebam v tem zmislu razdelil, in pismo, ki ga je hotel Makuc izječe poslati Fitzu, katero pismo je zdaj v sodnijskih rokah, kaže, da je bil Makuc v resnici z Fitzom v zvezi, in da je hotel informacij od Fitza v ječu, da bi se vedel pred sodnijo ravnati v soglasji s Fitzom. Iz policijskega spisa pa je razvidno, da je Fitz bil nagnen že izza madega ruvati in ščuvati v političnem zmislu; Makučovo življenje pa je označeno s tem, da je bil zarad telesnega poškodovanja, tativne in iz drugih vzrokov sodnijsko že večkrat kaznovan. Državni pravnik je ponovil v svojem zatožuem govor, dokaz prič, iz katerega je razvidno, da sta se bila zatoženca združila proti Slovencem več dni pred nameravano slavnostjo in predno sta mogla vedeti, da bo slavnost odložena, da sta po takem kriva poskušenega zapeljavanja, ker sta naklep opustila, oziroma spremenila še le po tem, ko sta izvedela, da se slavnost odloži, torej v zmislu §§ 9, 87 k. z. in da sta torej še več zakrivila, nego po §. 302 k. z., v katerem je govorjenje samo o narodnostnih zdražbah. Tudi je §. 305 k. z. razložen od §§. 87, 9, na katere jedino hoče državni pravnik svojo tožbo opirati. Ta stran je važna tudi za slovenske juriste, toliko bolj, kolikor bolj jim je znano, da je najviše sodišče že več takih pravd konečno razsodilo.

Se pragnila v rastlinjak. Pregledala sem hitro z očmi notranjost rastlinjaka, z njegovimi starimi, pri-pognjenimi drevesi in z občastim širokim listjem, izmej katerega so težko in naravnost visele črne in sočne jagode, utaknila sem glavo pod mrežo, ki je bila razpeta nad rastlinjakom in pod vejo neke stare češnje zagledala sem Sergeja Mihajliča. On je najbrž misil, da sem odšla in ga nikdo ne vidi. Odkrit in miže je sedel na podtrtem deblu stare češnje in skrbno valjal po rekab košček češnjeve smole. Na jedenkrat je pa zmajal z ramama, odpril oči, nekaj pregoril in zasmjal se. Ta beseda in smerjanje je bilo tako malo podobno njemu, da mi je bilo žal, da sem vohala za njim. Zdalo se mi je, da je ta beseda bila: Marica! To ne more biti: mislila sem. „Mila Marica!“ ponovil je še bolj tib in nežno. Pa sedaj sem dobro razumela ti besedici. Srce mi je tako silno poskočilo in polastila se me je tako nemirna radost, da sem se morala z rokama prijeti za zid, da nesem pala. Zasišal je moje gibanje, prestrašeno je pogledal okrog, zarudel kakor otrok. Hotel je nekaj reči, pa ni mogel in njegov obraz je vedno bolj zarudeval. Vendar se je zasmjal, gledeč me. Jaz sem se tudi zasmijala. Ves njegov obraz se je začaril sramega veselja. To ni bil več stari strije, ki se mi je laskal in mi dajal

Državni pravnik omenja tudi posebno nevarnosti, ki bi se bila vsled takih naklepoval utegnils zgoditi. Na to stran je povedal, kako je italijanska stranka po svojem glasilu „Corriere“ Slovence pred slavnostjo večkrat izzivala v nasprotji z mirnim vedenjem Slovencev, katerim je najboljša priča mirno pisoča „Soča“ tudi za ta del. On obžaluje, da je slavna sodnja sklenila proti njegovemu nasvetu, da se neso prebrali dotedni članki obeh listov; kajti iz njih bi bili dobili sodniki ložje prepričanje, kje je bila provokacija. Vsled tega sklepa je bil prisiljen predlagati, da so se še druge priče poklicale, ki so izjavile, da Fitz tudi na ulici po noči izrazil se politično demonstrativno. Po pričah je neki zaupil na ulici: „Eviva Italia e Gorizia italiana.“ Nevarnost, nadaljuje državni pravnik se pokaže še hujša, če se pomisli, kako je moral biti tudi slovenski del prebivalstva razdražen vsled raznih pretih napisov in pisem, ki so se tiste dni pisala, razpošljala v sovražnem duhu proti Slovencem. On spominja na Kostanjevico, kjer se je po zidih zagrozila Slovencem smrt in franciškanom v pismu na gvardijana skupen pogin, sama zato, ker se je imela zastava slovenskega društva blagosloviti pod franciškansko cerkvijo. Vsled tega upa državni pravnik, da bo c. kr. okr. sodnija oba zatoženca po napovedanih §§. kazenskega zakonika kaznovala.

Zagovornika zatožencev sta s sofizmi dokaze prič in državnega pravnika pobjala. Govor zagovornika dr. pl. Pajerja (za Fitz) ni bil toliko zanimiv, ker je skoraj 4 ure trajal, tudi ne zarad advokatskih zvitih sklepov in prekrivanj odločajočih momentov, kolikor zaradi duha, ki je iz govorja prav s sovražnim vetrom pihal proti Slovencem, onim Slovencem, ki so tega moža ob raznih prilikah podpirali, da je bil izvoljen v državni zbor, in tuči ob raznih prilikah za čas njegovega deželnega glavarstva za Goriško.

Konec pa je bil, da je sodnija oba zatoženca oprostila. Pripoznela je fakta kot fakta, ki smo jih mitukaj navedli; ali rekla je v svojem utemeljevanju, da po §§. 9., 87. ne more kaznovati zatožencev, zato ker se je posrečilo Fitzu zapeljati Makuča. Iz tega in pa nalašč od mene na čelu navedenega naj naši juristi že naprej sklepajo, kako se je stvar izvršila.

Naj še omenimo, da je državni pravnik v svoji tožbi pred vsem naglašal juristično skupnost, jedno osobo obeh zatožencev, ki sta komplot snova pred odloženo slavnostjo, in da se na vse drugo, kar sta zatožena storila ali spremeniila, ko se je slavnost odložila državni pravnik v tožbi ni oziral; — c. kr. okr. sodnija pa je konečno se opirala na to, kakor da bi bila Makuc in Fitz dve juristični osobi, ter da je Fitz Makuča zapeljal, da se je torej jednemu posrečilo zapeljati drugega, kar je v nasprotji o §§. 9, 87 k. z. To so vsaj različna stališča, ali prav za prav stališče za tožbe se je v razsodbi izpodmaknilo.

Naj pa zadnja, za to poklicana instanca razsodi, kakor si budi, za Slovence je ta sodnijska razsoda jako poučna.

Kritik.

nauke, bil je meni jednak človek, kateri je ljubil in bal se mene in katerega sem se jaz bala in ljubila. Ničesar nesva govorila, le gledala sva se. Pa kmalu se mu je zmračilo čelo, zginila sta blešč in smehljanje v njegovih očeh in zopet se je hladno po očetovsko obrnil k meni, prav kakor bi bila kaj slabega storila, pa bi on bil sedaj to spoznal in meni svetoval, to tudi spoznati.

— Pojdite dol, da se ne poškodujete, rekel je. — In popravite si lase, poglejte komu ste podobni.

„Čemu on zakriva svoje čuvstva? čemu mi hoče delati britkost,“ mislila sem nejevoljna. Pa to trenutje se me je polačila nepremagljiva želja, še jedenkrat ga zbegati in poskusiti na njem svojo moč.

— Ne, jaz hočem sama brati, rekla sem in prijela se z rokama za bližnjo vejo, z nogama skočila na zid. Predno me je on mogel zadržati, sem že skočila v rastlinjak.

— Kake neumnosti delate! rekel je on, znova zarudel in z navidezno jezo hotel skriti svoj nemir: — glejte, lahko bi se bili poškodovali. In kako bodete pa prišli od tod?

Bil je še bolj vznemirjen, kakor poprej, pa sedaj me ta nemir ni veselil, ampak strašil. Tudi mene se je polastil nemir, zarudela sem, ogibajoč se ga, in ne vedoč, kaj hočem govoriti, začela sem tr-

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. novembra.

Greuterjev govor proti dvoboju v delegah ne bode ostali brez vsega vsepla. Govori se, da bode vojni minister razposlal okrožnico, da se imajo prenarediti one naredbe častnih sodišč, ki se tičejo dvoba.

„Politik“ zahteva novo razdelitev volilnih okrajev za državni zbor na Moravskem s posebnim ozirom na narodostne meje. Taka razdelitev je tako opravičena, kajti vsled umetne razdelitve volilnih okrajev so Čehi na Moravskem v številu svojih zastopnikov tako prikrščani. Dobro bi bilo, da bi se tako razdelitev volilnih okrajev raztegnila tudi na Štirske in Koroško. V teh dveh deželah je slovenski živelj ravno tako umetno nazaj potisnen. Liberalni listi se že jeze proti tej zahtevi, kajti tako bi celo bilo mogoče, da avtonomisti dobre dvetretjinsko večino, ko bi kedaj kaka vlada se malo bolj odločno pri vohtah zanje potegnila.

Naučno ministerstvo izdalo je deželnim šolskim oblastim ukaz, ki se tiče pouka realističnih predmetov v ljudskih šolah. Ker je do sedaj le v splošnih obrisih določeno, kaj naj se poučuje iz teh predmetov, ukazuje sedaj ministerstvo deželnim šolskim oblastim, da naročne okrajim šolski nadzornikom posvetovati se v posebnih konferencah s skupenimi učitelji, kaj naj se poučuje iz teh predmetov in kako. Rezultati teh predposvetovanj se pa potem predložiti v pretres okrajnim učiteljskim konferenčam. Predlogi teh se pa imajo s pridejano izjavo deželne šolske oblasti predložiti v potrjenje. Pri tem določevanje učnega gradiva se ima ozirati na namen občnih ljudskih šol, na razum učencev in potrebe kraja. Posebno je treba paziti, da se za zgodovinski pouk izberi samo take stvari, ki so razumljive učencem, ter ne žalijo verskega čuta in ne rušijo ljubezni do domovine. Na podlagi teh predlogov in izjav se bodo napravili učni načrti, kajih se bodo morali držati vsi učitelji. Povod temu ukazu so dale pritožbe cerkvenih oblastev, zlasti Ljubljanskega škofa Rudigiera, da po ljudskih šolah pouk realističnih predmetov žali verski čut šolske mladine in spodbuje ljubezen do domovine. Dobro bi bilo, da bi naučno ministerstvo bolj pazljivo oko obrnilo na schulvereinove šole, kajti baš te najbolj spodbujejo domovinsko ljubezen in ucepljajo mladini velikoneške ideje.

Vodja Mladočehov dr Gregr je v Slaneh predvčeraj poročal svoim volilcem o svojem delovanju v državnem zboru. Govoril je kako mirno in spravljivo ter poudarjal, da češki poslanci morajo podpirati vlado. Vlada in vecina državnega zbora živat v prisiljenem zakonu, rekel je, posamečne frake je so prisiljene iskati jedna pri drugi podporo. Morale so pa tudi vlado podpirati v marsikaterih neprijetih stvareh. Kako je sedanja vlada, to vemo, a tega ne vemo, kaj pride za njo. Zato nam razum veleva podpirati, kar se vidi, ker se ne ve, kaj pride. Nemški konzervativci zahtevali so marsikaj, kar ni bilo prav Čehom. In poslednji bi bili marsikater kralj, raješ glasovali z levicarji, a temu se upra čustvo, da levicarji le po tem brepene, kako bi zatrslili Čeha. Da le pride narod do svojega smotra, naj mu k temu tudi pomagajo konzervativci, na to moramo gledati. Kar se tiče Kvičalinega zakona, misli govornik, da se bodo nasprotja poravnala po prizadevanju plemstva.

Rusinska deputacija pride začetkom decembra na Dunaj pritožit se pri cesarji in ministrih zaradi zatiranja rusinske cerkve.

Vnanje države.

Crnogorska vlada sedaj preseljuje hercegovske begune v Ulcinjski okraj. Do sedaj jih je

gati češnje, akopram nesem imela jih kam devati. Očitala sem sebi to predrznost, kesala sem se, bala se, in zdelo se mi je, da sem se pogubila na veke s tem v njegovih očeh. Oba sva molčala. Sonja priča bila se je s ključem in rešila je naju iz tega težkega položaja. Ko sva se vrnila h Katiji, katera je zagotovljala nama, da ni spala in je vse slišala, se je pa znova prizadeval govoriti v pokroviteljskem očetovskem tonu, pa to se mu ni posrečilo in me ni varalo.

Katija je govorila o tem, koliko ložje je možkemu ljubit in izražati ljubezen, kakor ženski.

— Mož more povedati, da ljubi, ženska pa ne, rekla je.

— A meni se zdi, da možki ne sme in ne more povedati, da ljubi, rekel je on.

— Zakaj ne? vprašala sem ga.

— Zato, ker bi to vselej bilo laž. Kako odkritje bi bilo to, da človek ljubi? kakor bi bilo treba samo povedati, pa bi se zgodilo, hlop — in že ljubi. Kakor bi se moral zgoditi kaj nenavadnega, če se le zine te besede, kakor bi bilo to znak, ustreliti iz vseh topov. Zdi se mi, nadaljeval je, — da ljudje, ki slovensko izrekajo besede: „Jaz vas ljubim,“ ali varajo sami sebe, ali pa, kar je še hujše, varajo druge.

(Dalje prih.)

že preselila tja kakih 400, mej njimi znana ustaška vodja Stojana Kovačevića in Serdara Tungusa. Več begunov je prosilo, da bi jih na črnogorske stroške preselili v Rusijo, kar se pa jim ni dovolilo.

Za srbsko vlado so občinske volitve v Belem gradu kaj ugodno izpale. Naprednjaki imajo tekrat toliko glasov kakor R stičeva stranka. — Nemčija bode svoje zastopstvo pri srbski vladni v Belem gradu povišala v poslanstvo. Dozdaj jo je zastopal tam ministerski rezident. Oislej bodo vse države, ki so zastopane v Belem gradu, tam imele poslanike, razen Rusije, katero bodo še na dalje zastopal ministerski rezident.

Nemški zvezni svet je določil državne dohodke in stroške za bodoče leto na 622 942 357 mark. Pomenljivo je to, da so se dovolile vecje svote za podkrepiljenje vojske na zahodu in vzhodu. Topniški polki v teh krajih se bodo povekšali za dva topa s potrebnim mostom, pa tudi peški polki se bodo povekšali. Dovolile so se tudi velike vsote za utrdbe na mejah. Zlasti na ruski meji se bodo povekšale trdujave in tja prestavilo več polkov. Res čudno, od vseh strani se nam zagotovljuje mir, pa vse države le povijajo vojsko, kakor bi imeli vojno pred durmi. Naša skupna vladna je zahtevala od delegacij velike vsote za preustrojbo vojnega pomorstva. Rusija organizuje nove polke na Kavkazu in preustroja deželno brambo, da bi bila sposobnejša za vojno. Nemčija pa skrbi za bojjo brambo na mejah. To nikakor ne kaže, da bi bil mir tako utrjen, kakor se govori. — Nek Bröllinski list ve povedati, da je brunšvski regentstveni svet izvohil pruskega princa Albrechta brunšvškim vladarjem. Cesar ga je že neki potrdil. Vlado pa novi vojveda prevzame še le čez jedno leto, ko poteče regentstvenemu svetu vladna doba. Tedaj se bode vojvodina povzdignuta v veliko vojvodino. Drugi listi pajavljajo, da se še ni niti določenega sklenilo o brunšvškem prestolonasledstvu. — Nemška vladna baje hoče osnovati delavske urade, pri katerih bude nastanena kontrola o delavcih, ki dela in tacih, ki delavcev iščejo. Ti uradi bodo kaj dobro došli onam, ki iščejo dela.

Afriška konferenca se ne boste bayila, kakor se govori, s prepričnim suveranitetnimi pravicami raznih evropskih držav na zapadnem afriškem obrežju, kajti s tem bi naravnost onemogočila ves svoj uspeh. Določlo se pa bode, kako more v bodoče tukaj kaka država legatno si prisvojiti kako ozemlje. Vprašanje o prepričnih suvremenitnih pravicah se bode pozneje rešilo po plomatičnem potu.

S francosko-kitajskega bojišča prihaja vest, da se Kitaje pravljajo z angleškimi in severnoameriškimi brzimi vojnimi ladijami prodreti blokado Formoze. Prošli mesec je nad 20.000 kitajskih vojakov prestopilo reko Jün-tse-Kiang blizu Pojanskega jezera.

Dopisi.

Iz Celja 16. novembra. [Izv. dop.] Kako smo vender srečni Slovenci! Saj imamo toliko pravice, ki branijo našo narodnost — seveda so le na papirji. Skoro se je bat, da bi se ne prevzeli! A dobro skrbe naši nasprotviki za to, saj nas pritisajo, kjer le morejo. Neodpustljiv greh bi bil, ko bi se v praksi pokazalo, da je Slovenec jednakopraven z Nemcem. Posebno pri nas v Ciji je to opaziti vsak dan ne le v javnem življenju, ampak celo v zavodu, v katerem postave govore jednak za vsakega neglede na narodnost. Čuditi se mora vsak človek, ko vidi dan na dan nemške dijake (peto- in sedmošolce posebno) ponočevati in prav v poznih urah posedati po prepovedanih gostilnah, katerih na pr. redno zahajajo v najnovejšo „Zum Sandwirth“. Res čudno, da jih nemški profesorji ne vidijo, kadar razgrajajo in skandale delajo po mestu, ko imajo za vsak najmanjši prestopek slovenskih dijakov tako dober nos. Razumljivo je, da tudi nedavno nesočili nemških dijakov, vrnivših se z izleta, katerega so napravili v Laški trg, ko so pozno po noči pred samim poslopjem c. kr. gimnazije zapeli blaženo pesen „das deutsche Lied“. — Res jako veliko spoštovanje kažejo do zavoda, da mu s bričavim glasom napravijo tako podoknico, in velik stolab imajo pred gospodom ravnateljem! (Nehote se spominjamo mirnega izleta slovenskih dijakov v Št. Jurij lansko leto in njegovih nasledkov). Kaj se jim bo sedaj zgodilo?! Dobro vemo in tudi nemški dijaki vedo, da nič, saj imajo v nemških profesorjih, koji imajo večino, dobro zaslombo. Zato se tudi mi ne čudimo, da celo v zavodu samem slovenski dijaki nemajo miru pred svojimi nemškimi kolegi in, da se jim nič ne zgodi. Vender bi bilo gospode profesorje dobro opozoriti, da imajo disciplinarne postave jednak veljavno za nemške, kakor za slovenske dijake in da se ne smejo ozirati samo takrat na postave, kadar hočejo kaznovati kakega Slovenca.

Iz Škofje Loke 17. novembra. [Izv. dop.] Imeli smo zopet lep večer v našej čitalnici na Martinovo nedeljo. Marlivi naši diletantje zveselili so

nas zopet z lepo predstavo „Županove Mice“. Igrala se je ta lepa naša veselo-igra izborna, kakor smo pričakovali od naših vrhovih igralcev. Mice (g. B. G.) očarala nas je popolnem s svoim ljubkim obnašanjem. Pri gospodinji J. H. spoznali smo, da je bila uloga za Podgorško v najboljih rokah. Z Anžetom (g. J. O.) dobila je Loška Čitalnica izvrstno moč. Tudi župan (g. D. B.), Glažek (g. M. L.), Süssheim (g. R. G.) in Wndberg (g. A. S.) rešili so svoje naloge izvrstno. Podoknico Micke peli so naši čitalniški pevci tako ubrano in precizno, da so jo morali ponavljati. Da se je po igri do ranega jutra plesalo, — to je že stara navada v našej Čitalnici.

Ovčno zabavo motil je nekoliko nek tukajšnji naseljenec, kateri je o povabljenih gostih, došlih iz Ljubljane, kako prezirno govoril. No, pa na ljudi take baže se mi ne oziramo, vsaj so samo radi tega udje Čitalnice, da malo ložje pridejo v dotiku s svojimi „dulcinejami“. Pustili smo ga popolnem v miru tudi radi tega, ker smo se bali, da ne bi se nam zopet kje, na pr. v najnovejšem dnevniku očitalo „škandalozno obnašanje“, saj se že tako rad spodnika ob Ločane. Pokazati smo tudi hoteli, da ne „krcamo niti po prstih niti po glavi“, ako ni potreba.

Ali v obči bil je to prijeten večer in želimo si še več tacih v našej Čitalnici. O.

Domače stvari.

(Presvti cesar) podaril je za poprave podružne cerkve v Štrukljevi vasi pri Loži 100 gld.

(Premešenje in imenovanje.) Okrajni sodnik g. Leopold Žužek premešen je vsled lastne prošnje iz Metlike v Postojino. — Sodniški pristav g. Frau Trenz imenovan je okrajnim sodnikom v Metliki. — Gosp. dr. Avgust Nemanič, pristav v Mariboru, imenovan je pristavom pri okrožnem sodišču v Celji. Gosp. Stefan Gostiša imenovan je pristavom pri okrajni sodniji v Mariboru na Drave 1. bregu; g. avskultant Adolf Baker, imenovan je sodniškim pristavom v okrožji nad sodnije Graške. — Gosp. J. Dobida, finančni nadzornik v Travniku, prestavljen je v istej lastnosti v Dolenjo Tuzlo.

(„Škrata“) izšla je 21. številka, s pol pole prioge. Opozorjam na lepe podobe in na pesni Čivkoslava Lažana in Koštruna.

(Poročil) se je danes g. dr. Lovro Požar, učitelj na gimnaziji v Ljubljani z gospico Justino Tomčeve.

(Umril) je včeraj na svojem posestvu na Glincah g. Fran Novak, poznat Ljubljanačom pod imenom: „Mklavov Francelj.“ Doživel je 70. leto. Lahka mu zemlja!

(Vabilo k besedi s plesom), ki jo priredi narodna Čitalnica Ljubljanska v nedeljo dn. 23. novembra 1884 v društveni dvorani. Vspored: 1. Schantel-Vilhar: Ouverture iz spevoigre „Jamska Ivanka“; igra vojaška godba. 2. Nedved: „Slovo“, moški zbor s tenor-samospevom; solist gosp. Anton Razinger. 3. Donizetti: Introdukcija in kavatina iz opere „Belisar“; igra vojaška godba. 4. Foerster: „Njoj“, čveterospev; pojo gg. Pribil, Štamcar, Stegnar in Dečman. 5. Millöcker: Potpouri iz operete „Bettelstudent“; igra vojaška godba. 6. Eisenhut Gj.: „Na Savi“, moški zbor. 7. Ples. Pri plesu igra oddelek vojaške godbe c. kr. pešpolka baron Kuhn št. 17. Začetek ob 7. uri zvečer. Ustop je dovoljen izključljivo le č. gg. udom čitalničnim.

Odbor.

(Čudno, a ne čudo!) Kakor smo že poročali, dalo je c. kr. okrajno glavarstvo v Ptuj tamkajšnji čitalnici koncesijo za krčmo. Priziv mestne občine Ptujke proti tej koncesiji odbilo je c. kr. namestništvo — v Gradci. Stvar prišla pa je še pred trejto instanco in ministerstvo je za potrebno spoznalo, razveljaviti koncesijo, čitalnica Ptujka torej v svojih lastnih prostorih ne sme krčmariti, akoravno je dovoljeno vsakemu drugemu zakotnemu nemškemu društvu v svojih prostorih točiti pijačo, prodajati jedila itd. Da se je pa ministerstvo odločilo k takemu odloku, temu bil je povod g. Premerstein. Akoravno je z dovolitvijo krčmarske koncesije pripoznal potrebo čitalnične restavracije, je vender pozneje c. kr. ministerstvu poročal, da „das Vorhandensein des Bedürfnisses zur Errichtung eines neuen Gast- und Schankgewerbes in dem Hause der Pettauer Čitalnica nicht anerkennen kann“. Le dosledno!

(Surovost.) Neznan lopov je na pokališči pri sv. Krištofu kipu sv. Vincencija postavljenemu na rakvi ušmiljenih sester odbil desno roko s križem.

(Razstava ženskih ročnih del.) Večstranski želji ustrezajo se namerava 7. decembra t. l. v veliki dvorani tukajšnje visje realke odpreti razstavo ženskih ročnih del. Da bodo razstavljenih tem več izdelkov, vabljene so častite dame Lubljanske prav mnogobrojno udeležiti se. Natančneje se lahko poizve pri gospici Ivani Fölerovi, uitejici umetljnih ročnih del. Steklene omare blagovolila je posoditi slavna kupčijska zbornica Ljubljanska.

(Narodna Čitalnica v Kranji) predi v nedeljo 23. t. m. veselico z naslednjim vsporedom: 1. „Klobuk“, vesela igra v jednem dejanji. 2. Ples. — Začetek ob 8. uri zvečer. K obilnej udeležbi vabi odbor.

(Vabilo k veselici), katero priredi Sežanska Čitalnica dne 23. novembra 1884 v prostorih gosp. viteza Scaramangá. Spored: 1. Petje. 2. Deklamacija. 3. Petje. 4. Igra: „Uskok“. 5. Ples. Pri plesu kakor mej točkami svira izvrsten Tržaški septet. Ustopnina 60 kr. za osebo. Članovi údove družne plačajo polovico. Začetek ob 7 1/2 uri zvečer.

(Akvarij) v Selenburgovih ulicah pripomore se zlasti učencev se mladini v ogled. Favna morja jadranskega zastopana je po mnogih, deloma tudi zanimivih morskih živalih in poučna je obiskati vsaj jedenkrat to razstavo, ki broji 94 številk.

Razne vesti.

(Vzoren učitelj.) Vaški učitelj blizu Kobersdorfa v Oedenburškem komitatu na Oberskem je liberalen pedagog, ob jednem pa najemnik lova v gozd h domače in dveh sosednjih občin. Da pa ložje in boljše uporablja najemščino, dovoljuje lastnovoljno vsako leto svojim učencem 14 dnevnih lovskih dopust. A učitelj dobro ve, da je lenoba začetek vseh pregev, toraj rabi šolarje na počitnicah po vseh lovih za gonjače. Tak pedagogičen lov se je vršil tudi letos 3. oktobra v bližnjih sumah. Velika truma mladih gonjačev, ukažljnih deckov bila je kos svojemu lovskemu nalogu in tudi na lov povabljeni kmetje streljali so prav pridno divječino. Z bogatim pleurom obloženi so se vračali po končanem lovnu veselo pevajoč lovci domov. A tako srečen ni bil kmet Sachs, kateri je bolj navajen senenih vil nego puške. Sachs mej lovom meneč, da v bližnjem grmu zajec tiči, srčno in hitro ustrelji, na kar zajec začne milo kričati in jokati. Mladi gonjači in lovci pribite ter iz grma izvlečajo dozdevnega zajca, kateri ni bil nihče drugi, nego Sachsov lastni 11 letni sin. Nesrečni šolar in gonjač je krvavel na rokah in nogah. Mesto divjačine nese ubogi oče ranjenega sina domov. Potklicani zdravnik je potem moral na rokah in nogah rane prerezati, da je iz njih pobral začrte. — O prjetnem in romantičnem življenu na Oberskem res velja še dandanes zdgodovinski izrek: „Extra Hungaria non est vita et si est vita, non est ita“.

(Samoumor 14letnega šolarja.) Iz Dortmundu se piše 11. t. m.: Včeraj zvečer se je tukaj 14 letni deček, učenec tukajšnjega višjega zavoda, ustrelil v glavo. Pred svojo smrtjo pisal je še svojim staršem pismo, v katerem se protožuje, da ne more slediti naglemu šolskemu pouku in povoljno izdelavati vseh šolskih nalog. Nesrečni samomoril je sin nekega krčmarja iz okolice.

(Grozna nesreča na železnici pri Hanau.) 14. t. m. ob dvanajstih opoldne trčil je od Babre prišedški osobni vlak št. 26 ravnno pred Hanavsko postajo v drugi ondu stoječi tovorni vlak, preobrnil hlapon in veliko vagonov na postranski tir, po katerem je ravno mej grozno nesrečo pisočnih izpostavljenih železniških vozov. Ter tako dovolil in znatno pomnožil že itak velikansko nezgodo. Kolikor se je do zdaj zvedelo, mrtvih je 13 osob, in večinoma težko ranjenih 21, od katerih jih je pa že pet močno v bolnico umrlo. Popolnoma razdrobilo in poškodovalo se je 14 osobnih in tovornih vagonov in jeden stroj. Povod velikej nesreči dalo je napako znamenje, da je tir, kjer je stal tovorni in držal osobni vlak, prost. Štirje zdravniki, obilo meščanov in milosrduega občinstva došlo je takoj na kraj nesreče delit nesrečnikom potrebne pomoči. Mrtveci so grozno in nepopisljivo razmesarjeni in zdrobljeni. Ponesrečeni potniki, moški in ženski so večjidel kmetski ljudje, maslarji in maslarice iz okolice, kateri so peljali v mesto maslo na prodaj. Žalost je velika in neizrekljiva. Od železniškega objekta iz Babre težko ranjeni sti dve, mrtvi pa dve osebi. Strojevodja in kurilec osobnega vlaka sta se rešila z urnim skokom s hlapona. 150 mož dela noč in dan in odstranjuje nakopičene, stolpu podobne podprtine razbitih železničnih voz. Bati se je, da bodo našli še marsikaterega ranjenega in mrtvega potnika. Žive in mrtve osebe so razen dveh, katerima manjkati glavi, sorodniki spoznali.

Tuči:

dne 18. novembra.

Pri Slovu: Ubli z Dunaja. — Milier iz Reke. — Körner iz Kočevja. — Jaschi iz Pulja.
Pri Malte: Frankl, Kozlek z Dunaja. — Platzer iz Gradea. — Svetina iz Trsta.
Pri avstrijskem cesarji: Schiel iz Gorice. — Tiran iz Litije.

Umrli so v Ljubljani:

13. novembra: Fran Gnezda, duhoven, 62 let, Dunajska cesta št. 2, za plučnim edemom.
 16. novembra: Adolf Stampfel, umirovljeni c. kr. davkar, 47 let, Poljanski nasip št. 14, za plučno in črevesno tuberkulozo. — Helena Šenec, babica, 79 let, Rožne ulice št. 33, za vodenico. — Jera Rastohar, gostja, 58 let, Sv. Florijana ulica št. 33, za si-ridenjem trebušnih delov.
 18. novembra: Fran Russ, sin izdelovalca dežnikov, 5 let, Hrenove ulice št. 8, za jetiko.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močkrina v mm.
18. nov.	7. zjutraj	735-73 mm.	0-0°C	sl. svz.	obl.	0-70 mm.
	2. pop.	734-48 mm.	+ 1-8°C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	735-13 mm.	+ 1-2°C	brevz.	obl.	d. in sn.

Srednja temperatura + 1-0°, za 3-1° pod normalom.

Dunajska borza

dné 19. novembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	81	gld.	35	k.
Srebrna renta	82		65	
Zlata renta	104	"	—	"
5% marenca renta	96	"	60	"
Akcije narodne banke	872	"	—	"
Kreditne akcije	295	"	20	"
London	122	"	85	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	73½	"
C. kr. cekini	5	"	78	"
Nemške marke	60	"	10	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	125	"
Državne srečke iz l. 1864.	100	gld.	173	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104	"	05	"
Ogrska zlata renta 6%	123	"	40	"
" papirna renta 5%	94	"	30	"
50% štajerske zemljissč. odvez. oblig.	104	"	50	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	116	"
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	122	"	25	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	109	"	60	"
Prior. oblig. Ferdinandove nev. železnice	105	"	40	"
Kreditne srečke	100	gld.	178	"
Eduardo srečke	10	"	18	"
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	25	"
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	212	"	70	"

Tržne cene v Ljubljani

dné 19. novembra t. l.

		gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	6	50	
Rež, "	5	4	
Ječmen, "	4	55	
Oves, "	3	9	
Ajda, "	4	71	
Proso, "	5	85	
Koruza, "	5	40	
Leča, "	8	—	
Grah, "	8	—	
Fizol, "	8	50	
Krompir, 100 kilogramov	2	86	
Maslo, kilogram	—	92	
Mast, "	—	82	
Špeh frišen, "	—	58	
" povojen, "	—	72	
Surovo maslo, "	—	84	
Jajca, jedno	—	3	
Mleko, liter	—	8	
Goveje meso, kilogram	—	64	
Teleće	—	64	
Svinjsko, "	—	56	
Koščrunovo, "	—	31	
Pišče, "	—	45	
Golob, "	—	17	
Seno, 100 kilogramov	1	69	
Slama, "	1	51	
Drva trda, 4 kv. metre	7	60	
" mehka, "	5	20	

Potri globoke toge, naznanjam vsem sožlujočim žalostno vest, da je iskreno ljubljeni strije, gospod

FRANCE NOVAK,

po dolgem in težkem trpljenju, prejemši sv. zakramente za umirajoče, danes 18. novembra ob 8. uri zvečer v 70. letu döbe svoje mirno v Gospodu zatisnil svoje oči.

Truplo predrazega pokojnika bo v četrtek 20. novembra ob 9. uri dopoludne doma na Glinicah hiš. štev. 6 svečano blagoslovljeno, a potem položeno k večnemu počitku na vaškem mirovoru.

Zadušne sv. maše se bodo služile v cerkvi na Viči.

Na Glinicah, v 18. dan novembra 1884.

(753) **Žalostni ostali.**